

Ärende: VN/26048/2021

Kommunikationsministeriet ber om utlåtandet gällande tillgänglighetsvisionen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder tackar för möjlighet att uttala sig om tillgänglighetsvisionen. SAMS är en samarbetsorganisation inom funktionshinderområdet i Svenskfinland. Våra medlemsorganisationer är FDUV, Funktionsrätt med ansvar, Förbundet Finlandssvenska Synskadade, Psykosociala förbundet samt Svenska hörsselförbundet.

Enligt WHO beräknar man att omkring 15% av den totala befolkningen har någon grad av funktionsnedsättning. Om man dessutom beaktar personer med långvarig psykisk ohälsa finns de ca 45 000 personer som behöver någon form av service för personer med funktionsnedsättning på svenska i Finland. SAMS målgrupp består av dessa personer och vårt jobb är att bevaka deras rätt till likabehandling, tillgänglighet och lika möjligheter att delta i samhället. Trafiksystemet har en särskilt viktig och kritisk roll i det här sammanhanget.

Vi anser att det är positivt att man i visionen beaktar hela resekedjan från hemmet till resmålet. För att försäkra att tillgängligheten förverkligas i verkligheten krävs att man beaktar resan i sin helhet. I visionen nämns till exempel att vinterunderhållet bör förbättras för att säkra att alla har möjlighet att ta sig till till exempel busshållplatsen året om. Det här är mycket viktigt.

I visionen står det att man i planeringen ska ta hänsyn till åtminstone fyra grupper med särskilda behov: personer med nedsatt rörlighet, personer med synskada, personer med hörselskada och personer som behöver lättanvända tjänster. En uppräknig av vilka grupper man bör fokusera på kan få en uteslutande effekt. Alla personer med funktionsnedsättningar faller inte in under dessa fyra kategorier. Ett illustrerande exempel är till exempel en person med autism som kan ta till sig också svår information, men i stället kan ha problem med till exempel sensorisk överbelastning. Det är önskvärt att identifiera också sådana utmaningar i planeringen. Det kan röra till exempel skarpt eller flimrande ljus, onödiga ljud, brist på kunnig personal på stationer eller andra liknande faktorer som skapar otrygghet och således utgör hinder.

SAMS anser det viktigt att personer med funktionsnedsättningar känner sig trygga i kollektivtrafiken. För att det här ska förverkligas krävs att personal har nödvändig kunskap för att bemöta dessa personer. Biljettkontrollanter, chaufförer, tågvärdar, vakter med flera måste utrustas med sakkunskap om olika typer av funktionsnedsättningar, så väl intellektuella som sensoriska och fysiska, för att kunna ge personer med funktionsnedsättningar det stöd de behöver. Det här måste ske genom utbildningar på arbetsplatsen. Utan sådan sakkunskap kan det uppstå missförstånd i kommunikationen mellan personal och till exempel en person med en intellektuell funktionsvariation. Sådana upplevelser kan sedan skapa rädsla och ångest inför att resa på egen hand och det här omöjliggör resornas förverkligande på lika villkor. Vi anser att det är bra att använda sig av erfarenhetsexperter i sådana utbildningar. På så sätt får vår målgrupp ett ansikte och utbildningarna blir personligare.

SAMS vill sist men inte minst påminna om vikten av att all information som rör trafiksystemets hinderlöshet och digitala trafiktjänsters tillgänglighet finns på svenska. Det är av yttersta vikt att svensk information finns i samma utsträckning och håller samma kvalitet som den finska. Det är en förutsättning för att vår målgrupps rättigheter ska förverkligas.

SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder

22.8.2023, Helsingfors

Holm Rebecka

SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf